

pelijke behandeling van den invloed van een dier of plant op den aardbodem? Zeer zeker niet. Ieder levend individu van elke soort ondervindt weder de gevolgen van elke verandering en van elke natuurdaad. U is bang dat er te veel zullen komen van elke soort. Laat ons als voorbeeld de eenden nemen*). Wanneer de menschen de slechtvalken, de arenden, de havikken niet wegschoten, zouden er dan te veel eenden komen? Zeker niet, want deze vogels leven er van. En waarom worden die roofvogels weggeschoten? Omdat ze o. a. ook eenden eten!!

O! paradox van menschenwijsheid!

Wanneer de vossen, marters, bunzings niet opgeruimd werden, zouden er dan te veel eenden komen? Zeker niet, want deze leven er van, en dit wordt hun toch weer als schade aangerekend. Kan 't dwazer?

Wanneer men de eksters, kraaien, raven niet als schadelijke vogels wegschoot, zouden er dan te veel eenden komen? Zeker niet, want deze vogels leven van vele eendeneieren, en dit kan de mensch ook weer niet uitstaan, en daarom schiet hij dan weer die eierdieven dood.

Ziet U welke paradoxen men ontmoet, wanneer men de handelingen van de menschen jegens de dieren nagaat?

Hoe dit komt? Zooals ik reeds zeide: omdat de menschen die dieren niet doodschieten om een of andere schade, die zij heeten aan te richten, maar uit aangeboren en door oefening tot volmaking gebrachte schietlust, die dan deze, dan gene, nooit steekhoudende, verontschuldiging uitdenkt, voor de als „slecht” voelbare daad.

U kunt mij evenmin wijsmaken, dat iemand, die uit natuurliefde er op uittrekt, aalscholwers gaat doodden, omdat een of ander arm visschertje er nadeel van heeft, of een of ander rijk grondbezitter zijn boomen er door ziet benadeeld. Dat moet die man dan zelf maar weten in dat geval.

Met vriendelijke groeten,

Den Haag.

BOLLEMAN v. D. VEEN.

*) Dr. Liebe klaagt in zijn „Schritten” juist over het zeldzaam worden der eenden door toedoen van den mensch: rietmaaien etc.

Dierenbescherming en liefde voor de natuur.

De Redactie van de Levende Natuur verleent mij eenige ruimte om mijne zienswijze te verdedigen tegen die van den Heer B. v. de V. Reeds geruimen tijd geleden, ontving ik van den Heer B. v. de V. een schrijven van gelijken toon als het artikeltje, waarvan de inhoud mij niet toescheen, als door een natuurvriend in de pen gegeven: doch meer een uitvloeisel van verontwaardiging van de zijde van een propagandist voor te overdreven vogelbescherming; getuige ook de mij toegezonden drukwerkjes bij dit schrijven. Mijne eerste opwelling was, de minder vleiende bewoordingen, (vrijwel dezelfde als in het artikeltje) uitvoerig te beantwoorden; doch overdenkende dat de daaraan besteede tijd onnut zou zijn, besloot ik den Heer B. v. de V. eenvoudig te schrijven, dat ik bedankte voor de vleiende bewoordingen aan mijn adres, doch gemeend had, dat de toon tusschen natuurvrienden eigenlijk anders moest zijn; waardoor ik weinig lust gevoelde, hierop verder in te gaan. Ik verklaarde mij echter gaarne bereid, in een vakblad eens van gedachten te wisselen, zonder echter mij te willen houden aan den toon, die in het schrijven doorstraalde. Nu de Heer v. de V. toch daarin weer is vervallen, (wat mij zeer spijt); zoodanig zelfs, dat ik veel woorden niet gaarne herhalen zou, nu meen ik toch niet te mogen achterblijven met aan te toonen, dat een werkelijk natuurvriend, inderdaad geen slachthuisbewonderaar behoeft te zijn. Doch hierover

verder niet meer, het woord alleen maakt elk natuurvriend wee, en is zeker niet op zijn plaats in een blad, waar ieder zijn best doet, datgene van zijn gevoel voor de natuur weer te geven, wat hij meent het beste, en meest interessante te zijn voor anderen. Ons reisje naar Giethoorn was er zoo een; aan het tochtje daarheen, was verbonden eene uitnoodiging van de eendenkooikers om eens eene opruiming te houden, onder de tweeduizend nesten Aalscholwers, die niet voor de aardigheid moesten worden vernietigd; doch zeer zeker, omdat ze het bestaan van de eendenkooi bedreigden.

Dit is het eenvoudige feit zonder meer. Beschouwt men dit nu uit het oog van de kooikers, die in het vernietigen van hun kooi een bedreiging van hun bestaan of levensonderhoud zien; die nu reeds kunnen uitrekenen, dat binnen een niet al te lang aantal jaren, de kooi zal moeten ophouden te bestaan, als niet spoedig tot eene algeheele uitroeiing zal kunnen worden overgegaan; dan is dit een jammerlijk feit voor hen, dat elke poging van hunne kant wettigt, om tot deze uitvoering over te gaan; tot welke poging naar ik vertrouw, alle natuurliefhebbers zullen meewerken, die slechts een geweer kunnen vinden en tijd om daaraan mee te doen; ook vermoed ik dat de Heer Thijssen dan zelf zal meegaan; zooals ik uit zijne juiste beschouwing van de zaak in de noot opmaak.

Wat deze aalscholwers voor kwaad doen? Maken we de berekening eens even. Er zijn ongeveer 2 à 3000 nesten, zeggen we 2500×2 voor de ouden is 5000×3 voor de jongen is 15000 vogels. Dit is niet overdreven, doch eenvoudige onomstootelijke waarheid. Elke vogel eet per dag ± 1 kilo visch (het is gewoonlijk meer), maakt 15000 kilo per dag. Is het wonder dat het Giethoornsche Wiede leeg is? dat de Beulakker en Belter even leeg zijn en blijven, ondanks alle pogingen van de Heidemaatschappij, om elk jaar visch te pooten? Bijna nooit zien de visschers een volwassen karper in hun netten, en de klacht wordt van jaar tot jaar grooter: Waar blijft toch al die visch?

Daarop antwoordt de Heer v. de V. in zijn schrijven aan mij: Moet Keizer Visscher dat dan alles alleen voor zich, moet die alleen daarvan profiteren, en niet die onschuldige lieve vogels, die niet anders kunnen eten? Het woord Keizer Visscher, deed mij pijn, uit den mond van een natuurliefhebber, die een naam geeft aan een klasse van menschen, die het toch al zoo hard hebben; zou het woord „lieve vogel” en „keizer visscher” in één adem genoemd in den mond van een natuurliefhebber wel passen; een natuurvriend heeft toch ook gaarne dat zijn natuurgenooten, die een soberen strijd om het bestaan voeren, kunnen leven — om dien strijd te volbrengen als een noodzakelijk gevolg van hun bestaan? of moet de natuurvriend zijn liefde zoover uitstrekken, dat hij het wel en wee der vogels schat boven dat van zijn eigen natuurgenooten. Hier roep ik uit; „Niet al te veel sentimentaliteit” en overdrijving, natuurliefhebbers! Om dit bestaan te bestendigen is uitroeiing van deze vogels noodzakelijk; onze pogingen, die eerdaagsch in 't werk zullen worden gesteld, om toestemming van Provinciale Staten te verkrijgen, tot deze uitroeiing, zullen hoop ik volgaarne worden ingewilligd. Hiermede sluit aan het bedrijf van eendenkooien. Ook deze vind ik zoo mooi zegt de Heer v. de V.? Zeer zeker, doch niet omdat talloze eenden daar hun dood vinden, doch eenvoudig, omdat daarin steeds een flora en fauna is, die een natuurliefhebber niet op veel plaatsen aantreft.

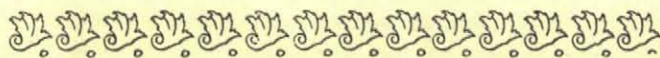
Dat ten slotte daar eenden worden gevangen, is nu eenmaal het gevolg van het kooikers-bedrijf. Uitgaande van het standpunt van eene gewone levensbeschouwing (niet die van een sentimentaliteitsmensch of vegetariër, want

dit is een *utopische* levensbeschouwing), zal geen natuur-liefhebber, die daarin geen bijzonder kwaad ziet; doch gaarne een malsche jonge eend gebraden op tafel ziet; ooit als slachthuisbewonderaar doorgaan. Ik geloof, dat ik daarin voorloopig ook vele leden van dierenbescherming zelfs op mijne zijde zou hebben. Zelf ben ik ook van veel dezer vereenigingen lid, en loof zelfs wel eens een premie uit voor jongens uit Wanneperveen, als ze mij kunnen aantoonen, dat de Zwarte-Stern-kolonie, die daar elk jaar broedt, jongen heeft; dus ongestoord is gelaten! En hiermede is dan mijn standpunt blootgelegd. Ik begon met te zeggen dat ik deze discussie als vrij *onnut* beschouw; aangezien de Heer B. v. de V., zijn standpunt handhavende steeds het doodden van visch, vogels enz. als onmogelijk vereenigbaar zal beschouwen met het zijn van natuurliefhebber. Toch heb ik het vorige jaar nog een gezellig souper meegemaakt, van tallooze natuurliefhebbers (de eersten uit ons land), die op bijzonder aangename toon, onder het genieten van een *poule Breda*, een *stukje zalm* en *kreeften-slaadje* uiting gaven van hunne liefde tot dieren, vogels en planten. Zelden heb ik aangetroffen een zoo aangename en gezelligen toon in de gesprekken en gedachtenwisselingen als daar; moge deze steeds door natuurliefhebbers blijven aangeslagen. (*C'est le ton-qui fait la musique*).

Meppel, 24 Sept. 1904.

R. HOUWINK Hz.

Onze lezers zullen stellig met belangstelling deze discussie volgen en ieder zal naar zijn aard en aanleg lust gevoelen om de zwakke puntjes in beider argumentatie aan te wijzen of de mooie plaatsen toe te juichen. Het zal echter lang duren, eer op dit terrein een beslissend gevecht kan geleverd worden, waarom wij voorloopig op de zaak niet nader ingaan, die trouwens in vorige jaargangen van ons Tijdschrift al meermalen uitvoerig is behandeld. T.

EEN WAARSCHUWING AAN BOTANISTEN IN 1794.

In het archief der Gemeente Castricum bevindt zich een boek, getiteld: Resolutieboek van Schepenen in het Gemeente Bestuur van Castricum beginnende met den Jaare 1786 den 8sten Maart en eindigende met 13 Mey 1808.

Bij het doorbladeren van dat in meer dan een opzicht merkwaardige boek viel mijn oog op een strenge waarschuwing voor kruidenzoekers, waarvan eenige door hun ruw optreden Schout en Schepenen tot een vergadering (comparitie zei men toen heel deftig) hadden genoopt.

Hier volgt een letterlijk afschrift:

COMPARITIE GEHOUDEN DEN 18 JUNY 1794.

PRESENTEN DE HEER
SCHOUT EN ALLE
HEEREN SCHEPENEN.

Is op propositie van den schout, dat aan hem klagten gedaan waren, dat eenige personen onder pretext van kruiden te zoeken, de zaad- en veldgewassen op eene gewelddadige wijze vernielden en vertraptten, de volgende waarschuwing gearresteerd en naar publicatie geaffigeert.

„Alzo verscheyden personen zo binnen deeze Heerlijkheid wonende, als van de omliggende plaatsen herwaarts komende, zich niet ontzien, om onder voorwendsel van kruyden en bloemen te verzamelen, zonder permissie van den eigenaar, op de landeijen van veele Ingezetenen dezer Heerlijkheid te komen, en de te veld staande vruchten en zaadgewassen op eene violente wijze te vertrappen en te vernielen; En

dewijl zulke daaden ten merkelyken nadeele strekken van eenige Ingezetenen deezer Heerlijkheid en eigenaars der landerijen: Zo is 't dat Schout en Schepenen van Castricum hier mede een ieder ten strengste verbieden, om, zonder toestemming van den eigenaar, op iemands landen onder bovengenoemd voorwendel te koomen, op de verbeurte van 42 kennemer schellingen¹⁾, bij ieder die zich daaraan schuldig maakt te verbeuren, boven de arbitraire correctie en boetens waarin zoodanige personen zullen vervallen, zoo zij geapprehendeerd en in handen van den crimineelen officier zullen overgeleverd worden en waar toe de hulp en assistentie van ieder ingezeten wordt verzogt.

Aldus gedaan en gearresteerd bij Schout en Schepenen op het raadhuis van Castricum, en naar publicatie

geaffigeert

den 18 Juny 1794.

Te ordonn.' van

Schout en Schepenen voornoemt.

J. NUHOUT VAN DER VEEN,

Secretaris.

De eerzame botanist van 1794 zal zich wel geërgerd hebben aan deze waarschuwing, waarin de goeden het met de kwaden moesten ontgelden, evenals zijn ordelijke collega van heden zich ergert aan het steeds toenemend aantal bordjes met: „Verboden Toegang, Art. 461, Wetb. van Strafr.” Een eeuw is blijkbaar niet voldoende geweest om minder goede elementen in de botanistensoort te veredelen.

Amsterdam.

M. KRAMER.

¹⁾ Een flinke straf: Als een Kennemer schelling op 30 cent kan gerekend worden, bedroeg alleen de eerste boete reeds f 12,60. Men had zeker op zeer „violente” wijze huis gehouden.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Amsterdamsche Entomologische Club.

Op Zaterdag 17 September 1904 hield de „A. E. C.” hare 34ste bijeenkomst, onder voorzitterschap van Dr. J. Th. Oudemans, des avonds te 8 uur, in „Zeemanshoop”. Aanwezig 13 leden.

De heer de Meijere houdt eene bespreking over de biologie der Agromyzinen en hare mineerendelarven. Talrijke voorwerpen, hierop betrekking hebbende, luisteren zijne mededeelingen op. Verder vertoont hij eene bladwespsoort, gekweekt uit eene larve, die in de bladstelen van een varen leefde. De voorzitter neemt de determinatie van dit dier op zich.

De heer Mac Gillavry laat fraaie voorwerpen van eene hommeligeljkende vlieg zien, *Volucella bombylans* L., levende exemplaren van de eigenaardige wants *Ploiaria vagabunda* L. en stelt verder aan de H.H. Oudemans en de Meijere een aantal door hem gevangen Hymenoptera en Diptera ter hand.

De heer van Niekerken vertoont een wespennest, eventueel bestemd voor de biologische tentoonstelling. Verder een exemplaar van *Agrotis vestigialis* Rott., te Amsterdam gevangen. Eindelijk deelt hij mede, dat het Kerstendal bij Nijmegen, in de meeste jaren een zeer dankbaar vangterrein, in den zomer van 1904 nagenoeg niets van belang aanbood. De langdurige droogte mag daarvan wel als de oorzaak worden beschouwd.

De heer Leefmans vertoont een te Remagen gevangen voorwerp van *Osmoderma eremita* Scop. In leven at het dier allerlei vruchten, welke er aan werden voorgezet. De eigenaardige, aan juchtleider herinnerende geur is ook thans aan het gedroogde dier nog goed waar te nemen. *Carabus coriaceus* L., te Epen in Limburg gevangen, wordt mede ter tafel gebracht, zoomede eene door eene *Rhogas-*